

کارشناسان سازمان ملل می گویند: اعدام ورزشکار ایرانی پیامی شدیداً نگران کننده به معترضین می فرستد.

ژنو (۱۴ سپتامبر ۲۰۲۰) – کارشناسان* حقوق بشر امروز اعدام فراقضایی قهرمان کشتی نوید افکاری را شدیداً محکوم کردند و نسبت به این آخرین اعدام از مجموعه احکام اعدام که در ارتباط با اعتراضات سالهای ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ صادر شده هشدار دادند.

کارشناسان با ابراز تسلیت به خانواده ی نوید افکاری گفتند: «عمیقاً آزردهنده است که مقامات ظاهراً از اعدام یک ورزشکار برای ترساندن مردم در این شرایط ناآرامی های اجتماعی استفاده کردند.»

«این که با اعدام خودسرانه (صدور و اجرای حکم اعدام بدون اجرای تشریفات قانونی لازم) چنین بی توجهی فاحشی به حق حیات صورت گیرد موضوعی منحصر به امور داخلی نیست. ما از جامعه بین المللی می خواهیم که به این اقدامات جمهوری اسلامی ایران شدیداً واکنش نشان دهد.»

«اعدام افکاری، دومین اعدام در دوماه اخیر در ارتباط با اعتراضات، به همراه تعداد نگران کننده ای از دیگر احکام اعدام که علیه معترضین صادر شده است، موجب نگرانی نسبت به برخورد مقامات با اعتراض های آتی و هر نوع ابراز مخالفت یا بیان نظر مخالف است.»

نوید افکاری در اعتراضات شیراز در سال ۲۰۱۸ شرکت کرده بود. او در ۱۷ سپتامبر به اتهام کشتن یک مامور حراست بازداشت شد. وی متعاقباً در دادگاه کیفری استان فارس مجرم شناخته شده و به قصاص محکوم شد. در یک دادگاه دیگر، شعبه ۱ دادگاه انقلاب شیراز افکاری را به اتهام محاربه به اعدام محکوم کرد. در ۲۵ آوریل ۲۰۲۰، دیوان عالی محکومیت افکاری به قتل را همراه با حکم قصاص تایید کرد. حکم اعدام صادر شده توسط دادگاه انقلاب برای اتهام محاربه هنوز در مرحله تجدیدنظر بود.

کارشناسان گفتند: «اگر افکاری مرتکب قتل شده است چراپنهانی و به موجب اعترافات اخذ شده زیر شکنجه محاکمه شد؟ اعدام نوید افکاری فراقضایی و خودسرانه بوده و در دادگاهی فاقد حداقل های اصول شکلی و ماهوی دادرسی منصفانه، و در پوشش اتهام قتل صادر شده است.»

نوید افکاری به قوه قضاییه شکایت کرده و اظهار داشته که مامورین دست ها و شکم و پاهایش را به وسیله باتوم و اجسام سخت به شدت مورد ضرب و شتم قرار می دادند، روی صورتش پلاستیک می کشیدند و او را تا مرز خفگی و مرگ پیش می بردند و در بینی اش الکل می ریختند.

کارشناسان ضمن تاکید بر «ماهیت ذاتی رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز مجازات اعدام» گفتند: «این اظهارات درباره وقوع شکنجه که به آن رسیدگی هم نشده است، پخش اعترافات اجباری وی در تلویزیون دولتی، و استفاده از دادگاه های غیرعلنی عمیقاً موجب پرهشانی است.»

به موجب قانون ایران، افرادی که به موجب قصاص به اعدام محکوم شده اند، اجازه دارند از خانواده مقتول درخواست عفو کنند. در تاریخ ۱۲ سپتامبر خانواده افکاری به منظور ملاقات با خانواده قربانی وارد فرودگاه شیراز شده بودند که به آن ها اطلاع داده شد اعدام اجرا شده است. همچنین افراد حق دارند قبل از اعدام با خانواده خود ملاقات آخر داشته باشند، حتی که آن ها از آن محروم شدند. نوید افکاری به طور مخفیانه در شب به خاک سپرده شد و خانواده وی متعاقباً تنها اجازه یافتند تا صورت وی را ببینند.

کارشناسان اظهار داشتند: «مجموعه حوادث رخ داده در پرونده ی نوید افکاری تردیدهای جدی نسبت به صحت مبنای اتهام قتل بر وی ایجاد می کند. اعدام مخفیانه ی تسریع شده، اعترافات اجباری تحت شکنجه به عنوان تنها دلیل، دادگاه غیرعلنی، و عدم اجرای مقررات داخلی حاکم بر درخواست عفو و ملاقات آخر با خانواده همه نشانگر آن است که مقامات قصد داشته اند که اعدام وی را به تسریع اندازند.»

کارشناسان سازمان ملل از دولت جمهوری اسلامی ایران می خواهند به تعهداتی که به موجب قوانین بین المللی دارد احترام بگذارد و فوراً اعدام تمامی معترضینی که به مرگ محکوم شده اند را متوقف کند.

«ما مجدداً خاطرنشان می کنیم، اگر مجازات اعدام همچنان در کشورهایی که آن را لغو نکرده اند به کار گرفته شود، به موجب قوانین بین المللی باید تنها در پی دادرسی که بالاترین استانداردهای دادرسی عادلانه در آن رعایت شده است صادر شود. علاوه بر این، مقرره ی «شدیدترین جرایم» اقتضا می دارد که مجازات اعدام تنها در جرایم قتل عمد صادر شود.»

کارشناسان همچنین تأکید می کنند که استمرار در اعدام افراد برای اعمال حق آزادی بیان، و تشکل ها و اجتماعات مسالمت آمیز مغایر اصول و هنجارهای حقوق بشر پذیرفته جهانی است.

پایان

* کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل متحد: جاوید رحمان، گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران؛ آگنس کالامار، گزارشگر ویژه اعدام های غیرقانونی، شتابزده و خودسرانه؛ کلمنت نیالتسوسی وول، گزارشگر ویژه حق آزادی تجمع مسالمت آمیز و تشکل؛ نیلز ملزر، گزارشگر ویژه شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات های بی رحمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز؛ ایرنه خان، گزارشگر ویژه ترویج و حمایت از حق آزادی عقیده و بیان؛

گزارشگران ویژه و کارگروه ها بخشی از سازوکاری هستند که تحت عنوان رویه های ویژه شورای حقوق بشر شناخته می شود. رویه های ویژه، بزرگ ترین مجموعه کارشناسان مستقل در نظام حقوق بشر سازمان ملل، عنوانی است که به سازوکارهای نظارتی و حقیقت یابی شورای حقوق بشر اطلاق می شود که به وضعیت حقوق بشر در کشور معین و یا پدیده های مهم نقض حقوق بشر در سراسر جهان می پردازند. کارشناسان رویه های ویژه به صورت داوطلبانه فعالیت می کنند، کارمند سازمان ملل نیستند و حقوقی برای کار خود دریافت نمی کنند. آن ها در ظرفیت شخصی خود فعالیت کرده و مستقل از هر سازمان و دولتی هستند.